

Iščejo se plačniki članarine

Igor Dernovšek

Sindikati zaradi izgube članstva iščejo nove finančne vire. Sindikat vojakov Slovenije predlaga, da bi jih sofinancirali delodajalci, spet drugi pa menijo, da bi morali članarine plačevati tudi nečlani.

Predsednik Sindikata vojakov Slovenije (SVS) Gvido Novak je včeraj na portalu predlagam.vladi.si vložil predlog o financiranju reprezentativnih sindikatov. V njem predlaga, da bi morali delodajalci vsak mesec nameniti 0,2 odstotka neto plač v dejavnosti, poklicu ali organizaciji sindikatov, ki so v njih reprezentativni.

SVS predlaga tudi, da bi se reprezentativnost sindikatov, ki temelji na številu članstva, potrjevala na vsaki dve leti. Poznavalci menijo, da pogojev za reprezentativnost ne izpolnjuje kar polovica od 45 reprezentativnih sindikatov.

»Neroden predlog«

Novak je prepričan, da bi z dodatnimi finančnimi sredstvi okrepili položaj sindikatov, ki je zaradi izgube članstva vse šibkejši, poleg tega pa bi z enakopravnim dostopom na zakonski podlagi preprečili tudi sporne dogovore sindikatov z upravami. Pri tem navaja primer podjetja Impol, v katerem se je podružnica SKEI zavezala k moralno in materialno »neškodljivemu« delovanju za podjetje. »Delodajalec v zameno za lojalnost in poslušnost sindikat financira s tremi evri na mesec na člana, medtem ko konkurenčni sindikat KNSS - Neodvisnost mariborske regije, ki je delodajalcu trn v peti, ne prejema za svoje delovanje niti evra,« pravi Novak in dodaja, da takšni dogovori mečejo slabo luč na vse sindikate. Z dodatnim virom bi po Novakovem mnenju popravili tudi sedanjo »nepravilno ureditev«, po kateri prispevajo sredstva za delovanje sindikatov le njihovi člani.

Glavni tajnik Sviza Branimir Štrukelj pravi, da je predlog »precej neroden«. »Če bi se prispevek trgal od neto plač zaposlenih, je to za nas nesprejemljivo, če pa bi se od delodajalca, bi to zanj pomenilo višji strošek, na katerega ne bi pristal. Poleg tega pa bi sindikati javnega sektorja, če bi jih financiral državni proračun, izgubili neodvisnost,« meni Štrukelj. Možno rešitev za dodatna sredstva vidi v primeru Kanade, kjer morajo določen prispevek za delo sindikatov plačevati tudi nečlani - po njegovih

informacijah naj bi šlo za približno tretjino članarine.

Lidija Jerkič, predsednica Sindikata kovinske in elektro industrije Slovenije (SKEI), se izgube neodvisnosti ne boji, saj se, kot pravi, članarine že zdaj odvajajo prek delodajalcev, prav tako pa so iz proračuna financirane tudi civilne organizacije. »Ali bi sredstva namenjali zaposleni ali delodajalci, je vprašanje, a nekaj bo treba storiti, saj zastopamo vse zaposlene in ne le članov,« opozarja Jerkičeva. Po njenem mnenju je bistven interes, zato razmišljajo o tem, da bi kolektivne pogodbe sicer veljale za vse, iztožljive pa bi bile le za člane sindikatov.

Delodajalci predloga, ki bi posegel v njihov žep, nikakor ne podpirajo. Samo Hrčar Milčič, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), prispevka v višini 0,2 odstotka neto plač sicer ne vidi kot posebno velik problem, a je težava po njegovem v tem, da se obremenitve za delodajalce vse bolj kopičijo. Podobno razmišlja sekretar Združenja delodajalcev obrtnih dejavnosti Igor Antauer. »Če bi ta odstotek plačevali delavci, je to njihova legitimna pravica, če bi z njim obremenili delodajalce, pa bi temu ostro nasprotovali. S svojimi sredstvi ne bomo financirali sindikatov,« poudarja Antauer. Sindikatom predlaga, naj po vzoru zbornice uvedejo obvezno prostovoljno članstvo, in sicer tako da bi moral vsak delavec izbrati sindikat, ki ga bo zastopal, in plačati članarino.

Kaos na sindikalni sceni

Sindikat vojakov predlaga tudi uvedbo dvoletnega potrjevanja reprezentativnosti sindikatov, v katerem bi število članov preverjali s potrdili o plačani članarini - na podoben način kot na Hrvaškem, kjer se reprezentativnost potrjuje na vsaka tri leta. Slovenski zakon, ki je nespremenjen že od leta 1993, določa, da so reprezentativni tisti sindikati, ki izpolnjujejo pogoj o številu članov - zveze ali konfederacije najmanj 10 odstotkov iz posamezne panoge, dejavnosti ali poklica, sindikati, ki niso včlanjeni v zvezo ali konfederacijo, pa najmanj 15 odstotkov. Problem je v tem, da zakon ureja le izdajo odločbe o reprezentativnosti sindikata, ne omogoča pa preverjanj in postopka odvzema reprezentativnosti v primeru neizpolnjevanja pogojev, tudi če ima sindikat le še peščico članov.

Čeprav sindikati podatke o članstvu skrbno skrivajo, pa poznavalci menijo, da pogojev za reprezentativnost ne izpolnjuje več kar polovica od 45 reprezentativnih sindikatov. Tako naj bi bil na primer v vojski od treh sindikatov reprezentativen le še eden, pogoje pa naj bi izpolnjeval tudi samo eden od petih sindikatov SKEI.

Štrukelj predlog SVS absolutno podpira. »Za to se zavzemamo že celo desetletje, med drugim smo prav zato pred leti predlagali spre-

Če bi ta odstotek plačevali delavci, je to njihova legitimna pravica, če bi z njim obremenili delodajalce, pa bi temu ostro nasprotovali. S svojimi sredstvi ne bomo financirali sindikatov.

Igor Antauer, sekretar
Združenja delodajalcev
obrnih dejavnosti

membo kvoruma, ki bi slonel le na številu članstva.« Namera o izčiščenju sindikalnega prostora ni popolnoma uspeša, saj je bilo sindikatov, ki so zagovarjali pristop »en sindikat - en glas«, pač preveč. Štrukelj kot primer anomalije izpostavlja dejstvo, da dobijo konfederacije v državnem svetu število elektorskih mest zgolj na podlagi navedbe o številu članov, ki ga nihče ne preverja in ki je po njegovi oceni vsaj za petkrat pretirano. »Takšen kaos je mogoč le pri nas. V Nemčiji brez točnega podatka o članstvu ne more veljati noben dokument. V Franciji na primer pa sindikati prejemo sredstva na podlagi prešteti glasov iz delavskih volitev,« pravi Štrukelj.

Da je zakon treba prevetriti, je prepričana tudi Jerkičeva, pri tem pa opozarja, da bi morala red narediti država. »Če to predlaga eden od nas, bi to lahko sprožilo notranje boje med sindikati.«

Na ministrstvu za delo se zavedajo »prečega problema«, zato naj bi predlog SVS upoštevali ob uvedbi postopka sprememb in dopolnitve zakona ter skupaj s socialnimi partnerji institut odvzema reprezentativnosti sindikatov preučili in uredili. x